

Elektrum Drive un uzņēmēji — inovatīva sadarbība**Latvenergo: ar dabasgāzi**
ziemai esam nodrošinājuši klientus un sevi**Laikapstākļu ietekmē**
elektroenerģijas cenas samazinās**Pirmo reizi 20 gadu laikā**
Somija kļuvusi par enerģijas eksportētājvalsti**Izglītojoši bezmaksas**
vebināri otrajam pusgadam

Elektrum Drive un uzņēmēji — inovatīva sadarbība

Kaspars Cīkmačs, AS "Latvenergo" valdes loceklis

Elektromobilitātes jomā darbojamies atbilstoši tirgus situācijai un pieprasījumam, meklējot aizvien jaunus un jaunus attīstības iespējas. 2023. gada jūlijā Latvijā sasniegtais elektroauto rekorduzlādes apjoms — 2,3 reizes vairāk nekā pirms gada — parāda, ka elektromobilitātes attīstība notiek straujāk, ko veicina arī publiskā uzlādes tīkla pieejamība: *Elektrum Drive* ir izveidojis 212 publiskās pieslēgvietas.

AS "Latvenergo" uzlādes tīklu veido, sadarbojoties ar daudziem partneriem, kuriem tā ir iespēja gan iegūt papildu ieņēmumus, gan sniegt papildu ērtību saviem klientiem, jo nereti elektroauto lietotāji izvēlas apmeklēt tieši tos lielveikalus un izklaides vietas, kur vienlaicīgi ir iespēja uzlādēt savu auto. Šogad plānojam izveidot 500 publiskās pieslēgvietas, nepārtraukti saglabājot pieaugošu tempu. Ņemot vērā, ka 2030. gadā daudzi automašīnu ražotāji atteiksies no fosilajiem dzinējiem, *Latvenergo* prognozē strauju elektroauto skaita kāpumu. 2023. gada 1. jūlijā Latvijā reģistrēti 5 252 elektroauto un, salīdzinot ar 2022. gada 1. jūliju, kad to skaits bija 2 939, pieaugums ir par 79 %. Latvijā ir veikta aptauja, cik pieņemami tuvāko gadu laikā būtu nomainīt esošo iekšdedzes dzinēja auto pret elektroauto. Jautājums tika uzdots respondentiem, kuriem ir ar degvielu darbināms auto. "Pilnībā pieņemami" atbildēja 4 % respondentu, "drīzāk pieņemami" — 17 % aptaujāto, savukārt 36 % norādīja "nemaz nebūtu pieņemami", 30 % — "drīzāk nebūtu pieņemami", bet 13 % aptaujāto bija grūti izvēlēties atbildi.

Šobrīd Eiropā ir ap 498 500 publisko uzlādes pieslēgvietu. Tiek plānots, ka līdz 2025. gadam to skaits būs ap miljonu. Latvijā līdz 2025. gadam nepieciešamas vēl vismaz 1000 publiskās uzlādes pieslēgvietas. Plānojam attīstīt elektrozulādes

tīklu tā, lai uzlādes vietu skaits pieaugums būtu ātrāks par elektroauto skaita pieaugumu, lai elektroauto lietotājiem būtu pārliecība, ka pietiks vietas, kur uzlādēt savu auto.

Elektrum Drive turpina strauji attīstīties ne tikai Latvijā, bet arī kaimiņvalstīs, kur jau atklātas pirmās uzlādes stacijas. Ievērojami pieaudzis mobilās lietotnes *Elektrum Drive* unikālo lietotāju skaits. Kopumā *Elektrum Drive* lietotni izmanto teju 5000 elektroauto lietotāju Baltijā.

Tuvākajā laikā uz Latvijas galvenajiem autoceļiem plānots attīstīt arī īpaši ātrās uzlādes pieslēgvietas ar uzlādes jaudu vismaz 150 kW DC. Līdz 2025. gada beigām tiek paredzēts izbūvēt vismaz 34 uzlādes stacijas ar 136 šādām pieslēgvietām. Projekta realizācijai ir piesaistīts Eiropas Komisijas CEF Transporta programmas finansējuma instruments.

Elektrum Drive sadarbojas ar uzņēmējiem, nodrošinot uzlādes risinājumus to darbiniekiem un klientiem. Meklējam sadarbības partnerus Baltijā, sniedzot gan daļēju, gan pilnīgu finansiālo atbalstu uzlādes staciju būvniecībai un aprīkošanai. Šogad noslēgti līgumi un atvērta uzlādei vairākas *Elektrum Drive* uzlādes stacijas Ogrē, Liepājā, Rīgā — Jaunajā Teikā, tāpat darbojamies ar lielajiem tirdzniecības centriem un uzņēmumiem, kuru darbība ikdienā saistīta ar klientu apkalpošanu. Tā, piemēram, Liepājā *Elektrum Drive* jau nodrošina uzlādi 8 publiskās uzlādes stacijās, kurās kopā var tikt uzlādēti vienlaicīgi 23 elektroauto.

Elektrum ir atvērta daudzveidīgai sadarbības formai par kvalitatīvu uzlādes staciju ierīkošanu. Tā ir iespēja sadarbības partneriem gan palielināt savu klientu plūsmu, gan gūt papildu ieņēmumus. ●

Latvenergo: ar dabasgāzi ziemai esam nodrošinājuši klientus un sevi

Jānis Kalējs,

AS "Latvenergo" Enerģijas vairumtirdzniecības darījumu vadītājs

Pēc augstā dabasgāzes pieprasījuma pasaules tirgos un saspilējumiem ar dabasgāzes iegādi aizvadītajā gadā, AS "Latvenergo" ir pieņēmusi stratēģiskus lēmumus, lai saņemtu drošas un izlīdzinātas piegādes, noslēdzot ilgtermiņa līgumu par Klaipēdas sašķidrīnātās dabasgāzes termināļa izmantošanu, kas ļauj importēt dabasgāzi līdz 6 TWh apjomā katru gadu.

Raksturojot Latvenergo piegāžu drošumu, jāatgādina, ka pirms gada, kad pasaules tirgos bija liels saspilējums ar dabasgāzes piegādēm, Latvenergo spēja nodrošināt resursus gan pašu ražošanas vajadzībām ziemas sezonai, gan klientu vajadzībām, gan arī valsts rezerves gāzes apgādes drošībai. Lai ilgtermiņā iegūtu resursa pietiekamību gan elektrības ražošanas procesu nepārtrauktībai Latvenergo termoelektrocentrālēs, gan gala patērētājiem, Latvenergo ir noslēdzis ilgtermiņa izmantošanas līgumu ar Klaipēdas sašķidrīnātās dabasgāzes termināli, kas garantē iespēju caur termināli importēt dabasgāzi līdz 6 TWh apjomā ik gadu turpmākos 10 gadus.

Līdzīgi kā iepriekšējos gados, arī šogad Latvenergo ir viens no lielākajiem Inčukalna pazemes gāzes krātuves (IPGK) lietotājiem, kas kombinācijā ar regulārājam dabasgāzes piegādēm caur Klaipēdas termināli ļauj apgādāt ar pietiekamiem dabasgāzes krājumiem nākamajai apkures sezonai.

Atbilstoši "Gas Infrastructure Europe" datiem IPGK piepildījums 2023. gada 13. augustā bija 17,24 TWh jeb 76 % no krātuves pieejamā apjoma, kas ir par aptuveni trešdaļu lielāks nekā pirms gada šajā pašā datumā (attiecīgi 12 TWh jeb 50 %). Šā brīža krātuves iesūknēšanas tempi liecina, ka iesūknēšanas sezonas beigās dabasgāzes apjomi krātuvē būs ļoti tuvu tās tehniskajai kapacitātei, un lielu daļu no tā veidos arī Latvenergo dabasgāzes krājumi.

Raksturojot dabasgāzes tirgu un cenas, jāatzīst, ka šī resursa cenas gan globāli, gan Eiropas reģionā joprojām ir ļoti svārstīgas, un jebkuri mazākie faktori spēj ietekmēt dabasgāzes piegāžu apjomus vai patēriņa izmaiņas, kas arī tūlītēji atspoguļojas cenās, dienas laikā tām mainoties vairāku procentu robežās gan augšup, gan lejup. Tā, piemēram, ziņas par potenciālo darbinieku streiku Austrālijas gāzes ieguves vietās augusta otrajā nedēļā radīja dabasgāzes cenu kāpumu Nīderlandes TTF biržā aptuveni par 8 EUR/MWh jeb 29 %.

Neskatoties uz to, vasaras dabasgāzes cenu līmenis ir salīdzinoši zemāks, un tas ir lielākoties saistīts ar globālā dabasgāzes pieprasījuma samazinājumu, kā arī ar Eiropas krātuvju augsto piepildījumu, kas šobrīd ir ap 90 %. Daudzi tirgus analītiķi paredz, ka Eiropas krātuvju maksimālais piepildījums, iespējams, tiks sasniegts jau pirms iesūknēšanas sezonas beigām. Piepildoties Eiropas krātuvēm, ir novērojams, ka Eiropas dabasgāzes tirgotāji, pateicoties attīstītajai pārvaldes infrastruktūrai, sāk izmantot arī Ukrainā esošās krātuves, lai izveidotu pēc iespējas lielākas rezerves nākamajai ziemai. Jāpiemin arī, ka dabasgāzes pieprasījums Āzijā, kas globāli konkurē par sašķidrīnāto dabasgāzi ar Eiropu, vēl nav atgriezies iepriekšējo gadu līmeni.

Savukārt ziemas dabasgāzes cenu prognozes saglabājas augstākas nekā dabasgāzes cenas ir šobrīd. Tas saistīts ar to, ka Eiropas krātuvēs iespējams nodrošināt tikai aptuveni 30 %—40 % no ziemas patēriņa, un tas nozīmē, ka diezgan lielu dabasgāzes apjomu ir nepieciešams nodrošināt ar tiešajām piegādēm. Baltijā ir relatīvi mierīgāk, kur, izmantojot IPGK tehnisko kapacitāti, gāzes apgādi visai apkures sezonai ir iespējams nodrošināt no krātuves. Lai arī Eiropas lielvalstis, kā, piemēram, Vācija, ir spējušas veiksmīgi aizstāt dabasgāzes cauruļvadu piegādes no Krievijas, cītīgi būvējot sašķidrīnātās dabasgāzes termināļus, joprojām pastāv zināmas bažas, vai ar to būs pietiekami, lai nodrošinātu ziemas patēriņu. Tas arī ir faktors, kas ziemas gāzes cenas notur augstākas nekā to šobrīd redzam vasarā. ●

Laikapstākļu ietekmē elektroenerģijas cenas samazinās

Karīna Viskuba,

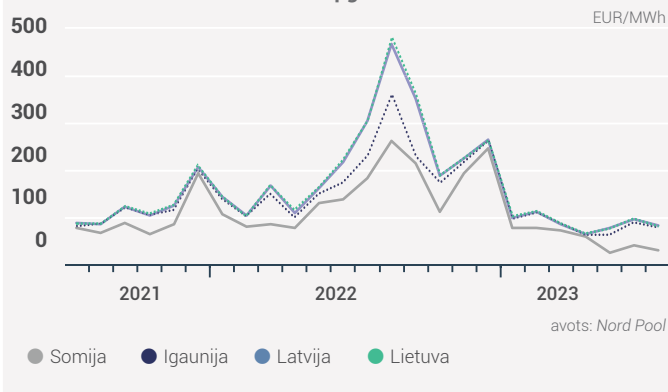
AS "Latvenergo" Tirdzniecības daļa, tirdzniecības analītiķe

- Nord Pool sistēmas un Baltijas elektroenerģijas cenas samazinās
- Hidrobalances uzlabošanās veicina elektroenerģijas nākotnes kontraktu cenu samazinājumu
- Izstrādes un patēriņa īpatsvars Baltijā samazinās līdz 44 %
- Pietece Daugavā saglabājas zem normas līmeņa
- Energoproduktu un emisijas kvotas tirgos mērenas cenu izmaiņas

Jūlijā Nord Pool reģionā lielākoties bija vērojama lejupvērsta cenu tendence. Nord Pool sistēmas cena saruka par 24 % līdz vidēji 35,10 EUR/MWh, salīdzinot ar jūniju. Elektroenerģijas cenas samazinājās arī Baltijā. Latvijā un Lietuvā vidējā elektroenerģijas cena samazinājās par 15 % pret jūniju, un abos tirdzniecības apgabalos tā vienoti bija 83,84 EUR/MWh. Vidējā elektroenerģijas cena Igaunijā samazinājās par 14 % līdz 79,56 EUR/MWh. Ikstundu cenas Baltijā aizvadītajā mēnesī svārstījās no mīnus 60,04 EUR/MWh līdz 187,18 EUR/MWh.

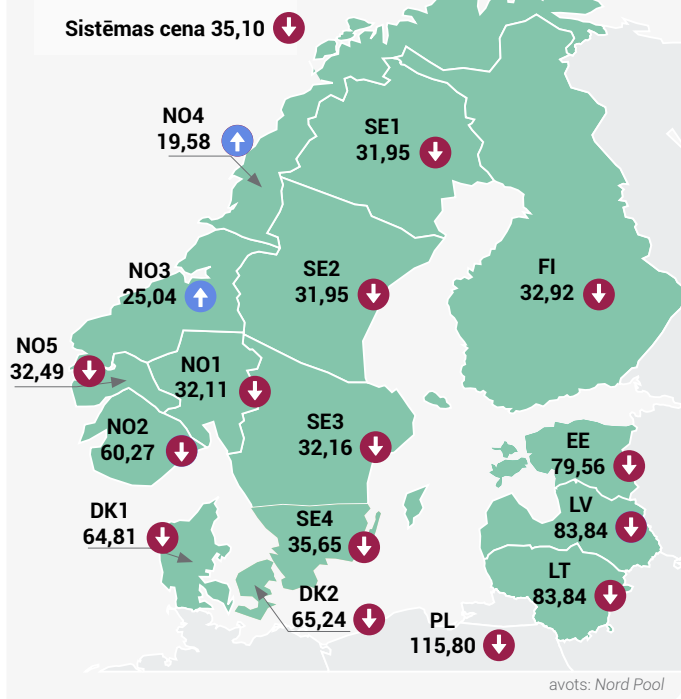
Jūlijā Nord Pool sistēmas cenas samazinājumu galvenokārt veicināja nokrišņu daudzums Ziemeļvalstīs, kas bija augstāks par sezonālo normu. Tas pozitīvi ietekmēja ūdens pieteci, hidroenerģijas izstrādi un Ziemeļvalstu hidrorezervuāru aizpildījuma līmeni, lai arī tas joprojām saglabājas zem normas. Cenas samazinājumu sekmēja arī vēja enerģijas izstrāde Ziemeļvalstīs, kas bija par 17 % augstāka nekā jūnijā. Turklāt bija vērojams Ziemeļvalstu elektroenerģijas patēriņa samazinājums par 2 %, salīdzinot ar jūnija datiem, kas bija par 5 % zemāks nekā iepriekšējā gada jūlijā.

1. attēls. Elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenas Nord Pool tirdzniecības apgabalos

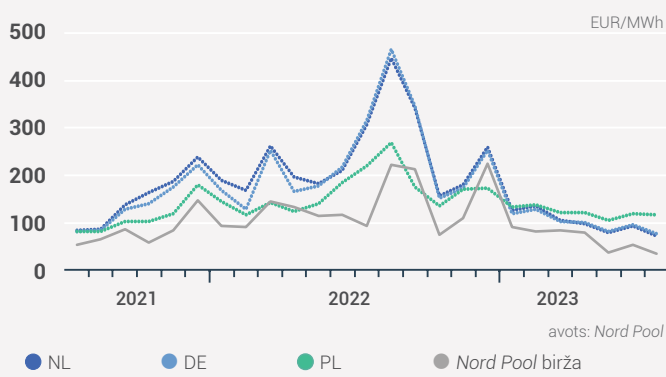


Līdzīgi kā Ziemeļvalstīs, arī Baltijas reģionā elektroenerģijas cenām bija samazināšanās tendence.

2. attēls. Elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenas jūlijā Nord Pool tirdzniecības apgabalos



3. attēls. Elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenas Eiropas valstīs



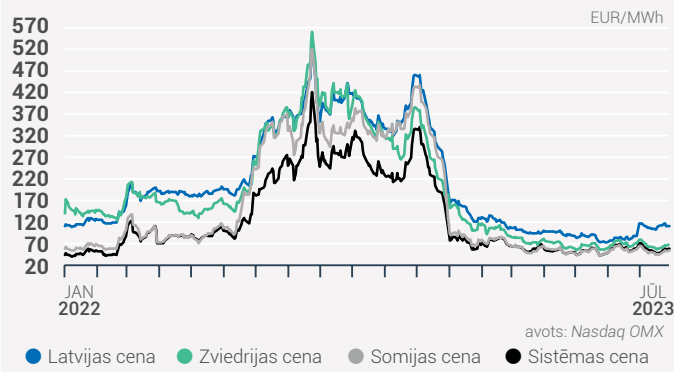
Jūlijā vidējā gaisa temperatūra Baltijas valstīs bija zem normas robežas, kas atspoguļojās arī elektroenerģijas patēriņa datos: Baltijas kopējais elektroenerģijas patēriņš jūlijā bija par 7 % zemāks, salīdzinot ar iepriekšējā gada jūliju. Lai arī kopējās saražotās elektroenerģijas apjoms Baltijas reģionā samazinājās, salīdzinot ar jūnija datiem, tomēr vēja elektrostaciju izstrāde kāpa par 64 %, kā arī elektroenerģijas ražošanas saules stacijās bija par 3 % lielāka nekā jūnijā. Jūlijā elektroenerģijas plūsmas no Somijas kāpa par 33 %, un plūsmas no Zviedrijas SE4 tirdzniecības apgabala pieauga par 9 %, salīdzinot ar jūniju. Elektroenerģijas cenu samazinājumu ietekmēja par 8 % zemāka dabasgāzes cena, salīdzinot ar mēnesi iepriekš.

Hidrobilances uzlabošanās veicina elektroenerģijas nākotnes kontraktu cenu samazinājumu

Elektroenerģijas nākotnes kontraktu tirgū jūlijā pārsvarā bija vērojama cenu samazinājuma tendence, ko galvenokārt ietekmēja Ziemeļvalstu hidrobilances rādītājs. Jūlija sākumā hidrobilance bija - 9,2 TWh zem normas, bet, nokrišņu daudzumam pieaugot vairāk par normu, mēneša beigās hidrobilances rādītājs uzlabojās līdz - 2,8 TWh zem normas. Lai arī energoproduktu un emisiju kvotu tirgos mēneša griezumā cenu izmaiņas bija mērenas, tomēr to svārstīgums atstāja ietekmi arī uz elektroenerģijas nākotnes kontraktu tirgu.

Jūlijā sistēmas nākamā mēneša kontrakts (Nordic Futures) kritās par 27 % līdz 43,69 EUR/MWh, mēneša beigās noslēdzoties pie zemāka cenu līmeņa — 37,00 EUR/MWh. Līdzīga tendence bija arī sistēmas 4. ceturkšņa kontrakta cenai, kas saruka par 25 % pret jūniju līdz vidēji 57,13 EUR/MWh, un mēnesi noslēdza ar 59,50 EUR/MWh. Nākamā gada sistēmas kontrakta vidējā cena bija 58,32 EUR/MWh jeb par 16 % zemāka nekā jūnijā, mēnesi noslēdzot ar 58,25 EUR/MWh.

4. attēls. Nākamā ceturkšņa elektroenerģijas nākotnes kontraktu cenas biržā



5. attēls. 2024. gada elektroenerģijas nākotnes kontraktu cenas biržā



* Janvārī Nasdaq OMX pārtrauca Latvijas nākamā gada kontraktu tirdzniecību zemās likviditātes dēļ.

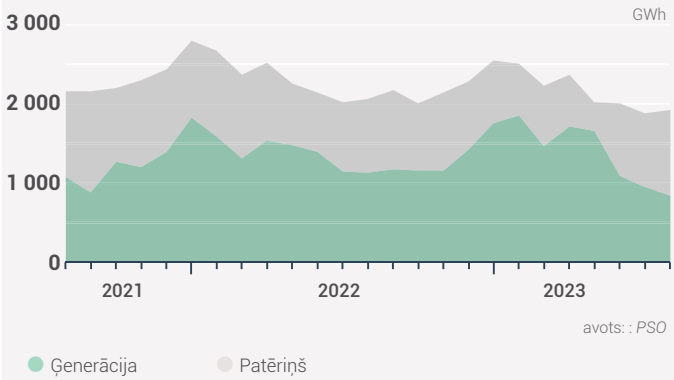
Latvijas nākamā mēneša kontrakta vidējā cena jūlijā bija 74,67 EUR/MWh, kas samazinājās par 7 % un mēneša beigās noslēdzās ar 67,15 EUR/MWh. Tikmēr Latvijas 4. ceturkšņa kontrakts pieauga par 5 % līdz vidēji 110,92 EUR/MWh, jūlijā beigās noslēdzoties ar 111,60 EUR/MWh.

Izstrādes un patēriņa īpatsvars Baltijā samazinās līdz 44 %

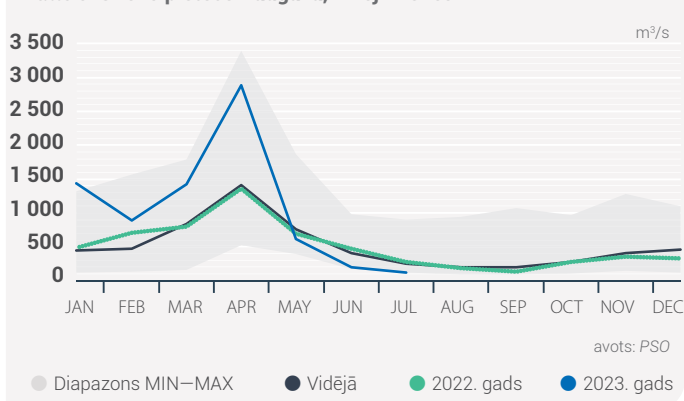
Jūlijā Baltijā tika patērēts par 7 % mazāk elektroenerģijas nekā šajā periodā pērn, tomēr, salīdzinot ar jūniju, patēriņš pieauga par 2 % un bija 1 914 GWh. Aizvadītajā mēnesī Latvijā tika patērētas 475 GWh elektroenerģijas, kas ir par 9 % mazāk nekā iepriekšējā gada jūlijā. Šāda tendence bija arī Lietuvā, kur patēriņš samazinājās par 9 % līdz 885 GWh. Igaunijā patērētās elektroenerģijas apjoms samazinājās par 2 % pret 2022. gada jūliju un bija 554 GWh.

Elektroenerģijas ražošana Baltijā samazinājās par 11 %, salīdzinot ar jūniju, līdz 836 GWh. Latvijā saražotās elektroenerģijas apjoms kritās par 37 % pret jūniju un bija 110 GWh. Tikmēr Lietuvā elektroenerģijas izstrāde, pieaugot par 11 %, sasniedza 419 GWh. Tajā pašā laikā Igaunijā tika saražotas 307 GWh elektroenerģijas, kas ir kritums par 22 % pret jūnija datiem.

6. attēls. Elektroenerģijas bilance Baltijā



7. attēls. Ūdens pietece Daugavā, vidēji mēnesī



Aizvaditajā mēnesī elektroenerģijas ģenerācijas un patēriņa īpatsvars Baltijā veidoja 44 %. Latvijā šis īpatsvars bija 23 %, Lietuvā tas sasniedza 47 %, Igaunijā izstrādes attiecība pret patēriņu bija 55 %.

Pietece Daugavā saglabājas zem normas līmeņa

Jūlijā Daugavas ūdens pietece bija 127 m³/s jeb par 36 % zemāka nekā jūnijā un par 48 % zemāka nekā daudzgadņu vidējais līmenis. Arī aizvaditajā mēnesī kopējais nokrišņu daudzums Latvijā saglabājās zem mēneša normas.

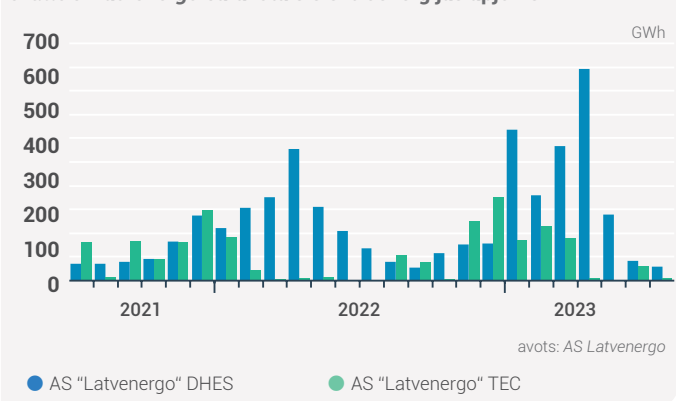
Līdz ar to elektroenerģijas izstrāde *Latvenergo* hidroelektrostacijās samazinājās par 30 % līdz 57 GWh, salīdzinot ar jūnija datiem. Turklāt *Latvenergo* termoelektrostacijās tika saražotas 11 GWh elektroenerģijas, kas ir kritums par 82 %, salīdzinot ar jūniju.

Energo produktu un emisijas kvotas tirgos mērenas cenu izmaiņas

Jūlijā jēlnaftas nākotnes kontrakts (*Brent Crude*) pieauga par 7 %, salīdzinot ar jūniju, līdz vidēji 80,16 USD/bbl, un mēneša beigās tas noslēdzās ar 85,56 USD/bbl.

Jūlijā sākumā OPEC+ paziņoja, ka turpinās iepriekš noteikto naftas ieguves samazinājumu, kā arī Saūda Arābija un Krievija papildus brīvprātīgi samazinās naftas ieguvi augustā par 1,5 miljonu bbl/dienā. Šādu lēmumu OPEC+ pamato ar centrālo banku procentu likmju celšanu un to negatīvo ietekmi uz globālās ekonomikas attīstības tempiem, kā arī zemāku par prognozēto Ķīnas ekonomikas aktivitāti, kas ir faktori, kas mazina naftas pieprasījumu. Naftas cenas pieaugumu jūlijā veicināja arī ieguves traucējumi Lībijā un Nigērijā, kā arī naftas krājumu apjoma samazinājums ASV.

Ogļu nākamā mēneša kontrakta (API2) vidējā cena bija bez būtiskām izmaiņām — samazinājums par 1 % pret jūniju līdz vidēji 108,86 USD/t, mēnesi noslēdzot ar 105,25 USD/t.

8. attēls. *Latvenergo* saražotais elektroenerģijas apjoms

Jūlijā karsti laikapstākļi bija vērojami gan Āzijā, gan Eiropā, jo īpaši dienvidu reģionā. Tas radīja slogu ogļu pieprasījumam dzesēšanas nolūkos. Turklāt Eiropā tas radīja bažas par atomelektrostaciju darbības ierobežojumiem Francijā. Tomēr šo faktoru ietekmi uz ogļu cenu kompensēja pietiekams piedāvājums, augsti ogļu krājumi Āzijā un Eiropā, kā arī augsta atjaunīgo energoresursu izstrāde Eiropā. Līdzīgi kā iepriekšējā mēnesī, arī jūlijā ietekmi uz ogļu cenu svārstībām atstāja cenu tendences dabasgāzes tirgū.

Dabasgāzes nākamā mēneša kontrakta (*Dutch TTF*) cena vidēji bija 29,87 EUR/MWh, kas samazinājās par 8 %, salīdzinot ar jūniju. Jūlija nogalē kontrakts noslēdzās ar 25,84 EUR/MWh.

Aizvaditajā mēnesī cenu samazinājumu dabasgāzes tirgū ietekmēja lielākas dabasgāzes piegādes no Norvēģijas, noslēdzoties apkopes darbu pirmajam posmam, kā arī augstāka atjaunīgo energoresursu izstrāde Eiropā. Lai arī karstuma viļņi veicināja dabasgāzes pieprasījuma pieaugumu, kopumā Eiropā tas saglabājās zem vēsturiskā līmeņa brīvprātīgās dabasgāzes patēriņa samazināšanas un vājākas ekonomiskās aktivitātes dēļ. Jūlijā sašķidrinātās dabasgāzes imports Eiropā sasniedza zemāko līmeni pēdējo vienpadsmit mēnešu laikā, kravām virzoties uz Āziju, tomēr dabasgāzes krātuvju aizpildījums jūlija beigās sasniedza 86 %, kas ir par 17 % vairāk nekā šajā periodā pērn. Šāds krātuvju aizpildījuma līmenis un temps liecina, ka Eiropas Komisijas obligātais mērķrādītājs — 90 % aizpildījums līdz 1. novembrim — tiks izpildīts ātrāk, kas rada pozitīvu noskaņojumu tirgū.

Lai arī mēneša griezumā Eiropas emisijas kvotu (*EUA Futures*) Dec.23 kontrakta cena bija bez izmaiņām — 88,02 EUR/t, tomēr tā bija svārstīga.

Jūlijā emisijas kvotu cenu galvenokārt noturēja plānotais izsoļu apjoma samazinājums augustā. Tajā pašā laikā cenu kāpumu ierobežoja zemākas cenas saistītajos tirgos, lēnāka ekonomikas attīstība un vājāks pieprasījums rūpniecības sektorā. ●



Pirmo reizi 20 gadu laikā Somija kļuvusi par enerģijas eksportētājvalsti

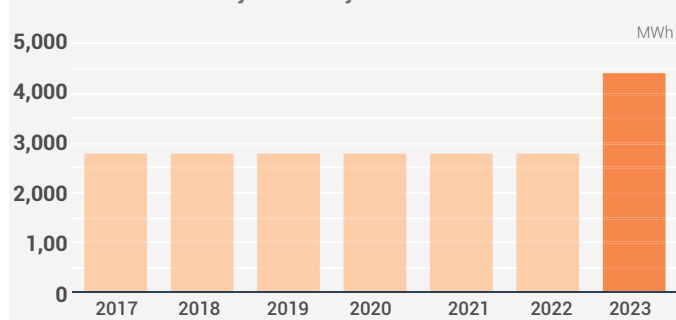
Rodika Prohorova,

AS "Latvenergo" Tirdzniecības daļa, vecākā tirdzniecības analītiķe

Sākot elektroenerģijas ražošanu *Olkiluoto* atomelektrostacijas (AES) trešajam reaktoram, šī gada maijā pirmo reizi 20 gadu laikā Somija kļuvusi par enerģijas eksportētājvalsti. Pēc 2025. gada, attīstot savienojumu jaudas starp tirdzniecības apgabaliem, elektroenerģijas cenu starpībai starp Ziemeļvalstīm un Baltiju jākļūst mazāk izteiktai.

Šī gada 18. aprīlī komerciālu darbību sāka atomreaktors *Olkiluoto-3* (OL3) ar uzstādīto jaudu 1,6 GW — piektais atomreaktors Somijā un lielākais Eiropā. Prognozēts, ka *Olkiluoto-3* ražošanas apjoms būs aptuveni 30 % no Somijas kopējās ģenerācijas un 14 % no kopējā valsts patēriņa. Reaktora darbība plānota turpmākos 60 gadus. Jaunā atomelektrostacija nodrošinās nepārtrauktu bāzes ģenerāciju, samazinot regulējamu dabasgāzes staciju nepieciešamību Somijā, turklāt kopā ar atjaunīgo energoresursu izstrādi būtiski ietekmēs elektroenerģijas cenas veidošanos ne vien Somijas tirdzniecības apgabalā, bet arī *Nord Pool* biržā.

9. attēls. AES uzstādītā jauda Somijā



source: ENTSO-E, Nord Pool

Somija papildus *Olkiluoto-3* ģenerācijai vienlaikus palielina arī vēja staciju uzstādītās jaudas un jau šogad vēja staciju uzstādītā jauda sasniedz 5,7 GW, tādēļ kopā ar jaunā atomreaktora darbināšanu bāzes režīmā arvien biežāk tiek novērotas negatīvas ikstundas elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenas Somijas tirdzniecības apgabalā *Nord Pool* biržā.

Šī gada maijā pirmo reizi 20 gadu laikā Somija kļuvusi par enerģijas eksportētājvalsti, un ģenerācijas apjoms bija par 16 % augstāks nekā gadu iepriekš, turklāt šī tendence turpinājās arī jūnijā, ģenerācijai esot par 15 % lielāki, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Ar šādiem faktiskiem datiem prognozēta augstāka elektroenerģijas izstrāde Somijai, un ir potenciāls eksportēt elektroenerģiju gan uz Zviedriju, gan uz Baltiju, izmantojot starpsavienojumus *Estlink-1* un *Estlink-2* (uzstādītā jauda kopā 1016 MW). Eksportētās enerģijas apjoms un biežums būs atkarīgs no enerģijas bilances un starpsavienojumu pieejamības (Somija—Igaunija). *Nord Pool* biržā redzam, ka, pieaugot eksportam no Somijas, tas vairāk ietekmē Igaunijas apgabala vairumtirdzniecības cenas, bet mazāk Latvijas un Lietuvas (jo ceļā ir vēl viens starpsavienojums Igaunija—Latvija, kurā notiek aktīvi rekonstrukciju darbi), tomēr pēc 2025. gada, arvien vairāk attīstot savienojumu jaudas starp tirdzniecības apgabaliem, elektroenerģijas cenu starpībai starp Ziemeļvalstīm un Baltiju jākļūst mazāk izteiktai.

Šogad, pieaugot ģenerācijai Ziemeļvalstīs, tiek prognozēts palielināts enerģijas eksports uz kaimiņvalstīm — augstāka nokrišņu daudzuma dēļ uzlabojas hidroloģiskā situācija, Somijā 1,6 GW *Olkiluoto-3* atomreaktora nodošana ekspluatācijā, kā arī pieaug vēja un saules izstrādes jauda. Ziemeļvalstīm ir starpsavienojumi ar Vāciju, Lielbritāniju, Nīderlandi, Poliju, Lietuvu un Igauniju.

Lai ātrāk sasniegtu klimtneitralitāti un kļūtu par zaļās enerģijas līdervalsti, Somijas valdība mērķtiecīgi turpina palielināt atjaunīgo energoresursu uzstādītās jaudas, kas noteikti sekmēs pietiekamību bilancē un līdz ar to mazinās pīķa cenu stresu gan iekšzemē, gan kaimiņvalstīs. ●



Pieslēdzieties enerģiskām sarunām!



Izglītojoši bezmaksas vebināri



27.09.2023.

Cik maksā energoefektivitāte?

Piesakieties elektrum.lv/pasakumi



25.10.2023.

Kā jauniešus aizraut ar STEM? Uzzini iespējas!

Piesakieties elektrum.lv/pasakumi



08.11.2023.

Nopirku elektroauto! Ko tālāk?

Piesakieties elektrum.lv/seminari



29.11.2023.

Energoefektivitāte – ceļš uz ilgtspējīgu biznesu

Piesakieties elektrum.lv/seminari



Regulējot telpu temperatūru – pēc darba laika un brīvdienās pazeminot temperatūru telpās par 2–3 °C, ietaupīsiet līdz 12% no ēkas apsildei nepieciešamās enerģijas.

Pievienojiet sev jaunu vērtību – energoefektivitāti!

